NOORD-BRABANDER.

De uitgave van dit blad geschiedt driemaal 's weeks, en wel *dingsdags, donderdags en saturdags*, en wordt *franco* toegezonden tot de naastbij gelegene postkantoren, voor den prijs van f 3 - 50 voor 3 maanden. Men kan zich altijd laten inschrijven op alle postkantoren en bij de voornaamste boekhandelaren. Voor deze stad en omliggende plaatsen, van waar hetzelve bij de uitgevers wordt afgehaald, is de prijs slechts f 3 - 00. Advertentien worden tegen *tien cents* den regel geplaatst.

Divere verum
Quid vetat? HORATIUS

NOMMER 76 'S BOSCH. DINGSDAG 26 JUNIJ 1832.

Wurtemberg.

STUTTGARDT, 17 *Juny*.

De *Algemeene Courant* behelst het volgende berigt uit Darmstadt, van den 14 junij: «Te Tweebruggen is eene zamenzwering ontdekt geworden, welke ten oogmerk had om de Rijnprovincien aan Frankrijk over te leveren. De zaak zou drie dagen na de omwenteling te Parijs volvoerd worden. Het garnizoen van Landau zou overrompeld, en de overheden afgezet worden. De president *Adrian* heeft van drie verschillende kanten berigt van de zaak ontvangen, en is des nachts nog naar Landau vertrokken, om met den kommandant te beraadslagen. Het hof van appel heeft dadelijk het noodige onderzoek ingesteld, en op dezen oogenblik hebben allerwege arrestatien plaats — Men zegt, dat, met uitzondering van *Wirth*, alle vrijheidsmannen, gelijk daar zijn *Schuler*, *Savoye*, *Geib*, *Siebenpfeiffer* enz. in het komplot betrokken zijn.

Engeland.

LONDEN, 19 *Juny*.

De eerste minister, graaf *Grey*, is eenige dagen ongesteld geweest, doch bevindt zich thans veel beter.

Gisteren, den verjaardag der roemrijke overwinning te Waterloo, heeft eene gemengde volksgezelschap den hertog van *Wellington*, die te paard naar Lincolns Inn reed en aldaar den advokaten der thesaurie wilde bezoeken, uit te jouwen en met slijk te werpen. Dadelijk echter verzamelden zich eenige fatsoenlijke lieden en politie-beambten rondom den hertog om hem tegen het gepeupel te beschermen, en deze vergezelden hem tot dat hij uit het gedrang was en verder ongehinderd naar zijne woning kon terugkeeren.

— De *Courrier* zegt, dat de conferentie eene lange nota aan den nederlandschen minister van buitenlandsche zaken gezonden heeft, betrekkelijk het tractaat met België, en dat den Koning der Nederlanden een zekeren tijd heeft gelaten om zijn besluit te nemen, gedurende welken tusschentijd de werkzaamheden der conferentie geschorst zullen zijn, daar de Koning der Belgen, uit achting voor haar, zich onthouden zal van het doen van eenen of anderen stap. De laatste nota was in vriendschappelijke uitdrukkingen ten aanzien van Holland opgesteld; doch men meende te weten, dat, bijaldien de Koning der Nederlanden mogt weigeren, zich naar den inhoud daarvan te gedragen, er maatregelen zullen genomen worden om ten minste op eenige van de eischen, die de Belgen, krachtens het tractaat der conferentie, maken, aan te dringen.

— De heer *Durand de Mareuil* is hier aangekomen, en heeft gisteren ochtend een bezoek bij den prins *de Talleyrand* afgelegd, met wien hij des namiddags naar het bureau van buitenlandsche zaken is gegaan, waar beide eene lange conferentie met lord *Palmerston* hebben gehad.

— In den *Atlas* leest men het volgende:

«Het laatste protocol is zeer beslissend. Het houdt in, dat alle schaden, welke de Hollanders aan Antwerpen mogten kunnen toebrengen, vergoed zullen worden door eene aftrekking op het aan België toegekende aandeel in de hollandsche staatsschuld. Dit protocol zegt ook, dat al de kosten, die voortaan veroorzaakt worden door het op den voet van oorlog onderhouden der belgische armee, insgelijks van hetzelfde schuldaandeel zullen worden afgetrokken. Dit middel om tegen Holland krijg te voeren door het in deszelfs geldelijke belangen aan te grijpen is wel het meest geschikt om eenen gewenschten uitslag aan te brengen.»

Frankryk.

PARIJS, 21 *Juny*.

Eene engelsche vloot ligt reeds in Duins gereed, onder kommando van den admiraal sir *Pulteney Macolm*; onze vloot zal zich niet doen wachten en onze regementen, weet men, staan op de grenzen gereed om, indien de ontruiming van het antwerpsch kasteel en die van het belgisch grondgebied, op den 15 julij, niet was volbragt, dezelve te doen bewerkstelligen.

— De heer *Groffoy*, die door den tweeden krijgsraad ter dood veroordeeld is, wegens het dragen van een rood vaandel en het bevorderen van den laatsten opstand in Parijs, heeft aan den Koning eene bede tot gratie ingediend; deze veroordeeling heeft eenen diepen indruk gemaakt, te meer, daar men geene hoop op genade-verleening koestert; sommigen echter hopen nog dat de Koning hem gratie zal verleenen, hoezeer de meeste ministers zich tegen de minste genade-oefening verzetten.

— Volgens brieven uit Berlijn en Weenen, die in eene oorlogzuchtige stemming zijn verwat, hebben nieuwe bewegingen van troepen en groote levendigheid bij de diplomatie plaats, dagelijks neemt aan die heide hoven de bezorgdheid toe, wegens de openbare meening in Zuid-Duitschland; men schijnt ernstig voor eene uitbarsting te vreezen; die brieven maken ook gewag van bedreigingen aan de vorsten der rijnlanden gedaan, om hen te noodzaken de oogmerken der hoven van het noorden te omhelzen.

— Men verzekert, dat het fransche gouvernement voor weinige dagen, aan de hoven van Oostenrijk, Rusland en Pruissen eene vrij krachtige nota heeft doen overhandigen, waarbij men de beweegredenen wenscht te weten, die tot eene voortdurende vermeerdering der krijgsmagt aanleiding geven.

— De minister van marine heeft last gegeven om den aanbouw van schepen in de meeste onzer zee-havens met spoed door te zetten. Of deze maatregel met de belgische of portugesche zaken in verband staat, is nog niet bekend, doch men zegt, dat in de eerste plaats het fransche eskader in de archipel zal versterkt worden.

— Het dorp Conflans, nabij Parijs is, voor eenige dagen, door de onverwachtste en onverklaarbaarste gebeurtenis, gebeel in beweging geweest. In den nacht van zatdrdag op zondag, den 9 en 10 dezer, kwamen te Conflans, omstreeks een uur, des morgens, detachementen kavallerie en infanterie, van Parijs gezonden, en nationale gardes uit de naburige dorpen aan en omsingelden het huis van mgr. den aartsbisschop. Bij het aankomen van den dag, ging men het huis binnen, vragende of er ook republiekeinen waren. Meende het gezag dat de republiekeinen zich van het huis van mgr. den aartsbisschop zouden hebben meester gemaakt, of wel vermoedde men, dat de prelaat hen daarin zonde geroepen en verborgen hebben? Deze laatste veronderstelling is zoo ongerijmd, dat wij dezelve noch konden aannemen, noch onderzoeken. De revolutionnairen, die tweemaal de buitenplaats van mgr. den aartsbisschop geplunderd en verwoest hebben, zouden ongetwijfeld niet er aan hebben kunnen denken, dat men zich verbeelden kon, dat men hun daarin eene vrijplaats zou verleend hebben. Wat hiervan ook zij, men heeft overal gezocht en doorsnuffeld, en men heeft, zoo als men denken kan, noch republiekeinen, noch wapens, noch dolken, noch kruid, noch papieren, noch iets verdachts gevonden. Maar men heeft er overal de sporen kunnen ontdekken van de verledene verwoestingen, en dat bezoek is als het ware een proces-verbaal geweest van de verwoestingen en de plundering des eigendoms van mgr. den aartsbisschop. Men heeft insgelijks het oude gebouw van het klein seminarie bezocht, hetwelk er aan grenst en hetwelk ook niet gebruikt wordt en het onlangs door den prelaat geopende huis voor de weezen. In dit laatste bevinden zich alleen de Zusters en de weesmeisjes; men wilde volstrekt, dat daarin andere verborgene personen waren; men heeft de Zusters ten dezen opzigte ondervraagd. De agenten hebben zich niet dan na de naauwkeurigste onderzoekingen, en die tot in den vroegen morgen geduurd hebben verwijderd; tot overmaat van geschiktheid van tijd was het juist Pinksterdag.

België.

BRUSSEL, *den* 22 *Juny*.

De heer *de Brouckere* heeft op het bureau van de kamer der vertegenwoordigers een voorstel nedergelegd, hetwelk in de sectien zal voorgelezen worden. De ontwikkelingen voor de in overweging neming in de eerste zitting zullen waarschijnlijk spoedig plaats hebben.

ONTWERP VAN WET.

Wij LEOPOLD, Koning der Belgen,

Aan alle tegenwoordigen en toekomstigen, heil;

Overwegende dat het, in de onmogelijkheid om in een kort tijdsbestek tot de herziening der lijfstraffelijke wetgeving over te gaan, van de dringendste noodzakelijkheid is, de straffen-

uit dezelve te doen verdwijnen, welke hebben opgehouden met onze zeden in overeenstemming te wezen, welke met de menschheid en de regtvaardigheid strijdig zijn of waarvan de uitvoering onmogelijk is geworden;

Overwegende, dat het van belang is, in straffen eene trapswijze opklimming te doen blijven bestaan, welke veroorlooft elke misdaad volgens hare gewigt te straffen;

Hebben, met gemeen overleg der kamers besloten, en bevelen hetgeen volgt:

Art. 1. De doodstraf, die van ballingschap, het brandmerk en het afkappen der regterhand (*mutilation*), vermeld in art. 18 van het wetboek van strafregt, worden afgeschaft.

2. De doodstraf wordt vervangen door die van altoosdurenden dwangarbeid.

3. In alle gevallen, waarin de thans in werking zijnde wetten deze laatste straf uitspreken, wordt zij vervangen door die van dwangarbeid voor eenen bepaalden tijd, voor niet langer dan dertig en niet minder dan vijftien jaren.

4. In alle gevallen, waarin deze wetten de ballingschap of den dwangarbeid voor eenen bepaalden tijd uitspreken, wordt deze laatste straf toegepast voor eenen tijd van niet meer dan vijftien en niet minder dan vijf jaren.

5. De arrest-wet van den 20 januarij 1815 (afgekondigd den 31 julij daaraanvolgende) blijft in werking, doch alleen in de gevallen, bij het voorgaande artikel voorzien.

6. Worden en blijven afgeschaft de bepalingen der wet op de valsche munters van den ....., wijzigende de artikelen 132, 133 en 134 van het wetboek van strafregt, op welke de tegenwoordige wet zal toegepast worden.

7. De tegenwoordige wet is niet van toepassing op de militaire misdaden in oorlogstijd.

Lasten en bevelen, enz., enz.

Voorgedragen den 18 junij 1832.

(Get.) H. DE BROUCKÈRE, *Vertegenwoordiger.*

— In de vergadering der afgevaardigden van eergisteren, waarin de beraadslagingen over de regterlijke organisatie voortgezet werden, stelde de minister van justitie, de heer *Raikem*, bij het hoofdstuk over transitoire bepalingen, een amendement voor, houdende, dat de eerste benoeming van presidenten en raadsheeren der hoven van appel alsmede die van presidenten en regters der regthanken van eersten aanleg, direct door den Koning geschieden zouden. De minister zeide, dat, het ontwerp van wet aan de hooge geregtshoven toegezonden zijnde, dat van Brussel alleen zich tegen deze bepaling verklaard had. Ook had er niet op geantwoord. In de sectien van de kamer hadden van de zes, twee het voorstel goedgekeurd, drie zich er mede vereenigd onder voorbehoud van het voorstellen van kandidaten aan den Koning; de laatste was tot geen besluit gekomen. Het regt dat zich de Koning voorbehield was derhalve geen uitsluitend gevoelen van het gouvernement. Dit voorstel van den minister gaf tot eene levendige discussie aanleiding hetwelk echter met 44 tegen 21 stemmen werd aangenomen.

— Uit Hasselt schrijft men, dat de versterking aan de vestingwerken aldaar thans weder opgevat zijn; onderscheidene nieuwe bastions en redouten waren opgerigt en reeds met geschut beplant, die de toegangen tot de stad bestreken.

— In de Brusselsche correspondentie van het *Journal des Flandres* wordt, bij de vermelding van de sluiting van het huwelijks-kontrakt onzes Konings door den heer *Lehon* te Parijs, verzekerd, dat prinses *Louise* van Orléans onzen souverein eenen bruidschat van 17,000,000 franken aanbrengt. Hier verhaalt men, dat de regerende hertog van Saksen-Coburg, zijn broeder, *Leopold*, als huwelijks geschenk, twintig schoone engelsche paarden zal vereeren.

— De staat des handels is te Antwerpen derwijze bloeijende, dat men zulks onmogelijk beter zoude kunnen verwachten; het getal der te ontladene of geladen afvarende schepen is zeer aanzienlijk.

— De cholera maakt te Brussel geene vorderingen; slechts één cholera-zieke bevindt zich in het hospitaal. Te Gent zijn den 20, 50 personen door de ziekte aangetast en 14 overleden; het totaal der cholera gevallen te Gent, tot op den 19 des avonds, bedraagt 456, waarvan 152 sterfgevallen. Men wil intusschen opgemerkt hebben, dat de ziekte, zoo in hevigheid als in het getal lijders, afneemt.

Van den 23.

De vergadering van de kamer der vertegenwoordigers wordt geopend ten half een ure; na de voorlezing van het proces-verbaal geeft de president *de Gerlache* te kennen dat hij ten gevolge eens briefs van den minister voor de buitenlandsche zaken bij hem ontvangen, verzoekt dat de kamer zich in geheim comite vorme. De tribunen worden ontruimd.

Zie hier den wezenlijken inhoud des rapports van den minister voor de buitenlandsche zaken, de heer *de Meulenaere*.

Hoewel het tot de prerogatreven des konings behoort de onderhandelingen geheim te houden, heeft echter de minister gemeend, dat hij, ten einde de goede verstandhouding tusschen het gouvernement en de wetgevende magt te bewaren, wel zou doen wanneer hij aan de kamer kennis gaf van de jongste door de conferentie uitgevaardigde aktens.

Er bestaan drie nieuwe protocollen, die nogthans niet officieel aan het gouvernement des Konings zijn medegedeeld, vermits het gebruik wil, dat slechts diegenen worden toegezonden, welke verpligtingen opleggen aan die partij, tot welke zij gerigt zijn; gezegde protocollen voeren de n° 64, 65 en 66; bestaan er nog andere, zoo heeft het gouvernement ten minste er geene kennis van en zouden dezelve ook weinig ons betreffen.

Het protocol n° 64 is een antwoord van de conferentie op eene nota van het hollandsche kabinet dd. 2 junij en eene laatste aan Koning *Willem* gedane uitnoodiging om zijne gezindheid duidelijk en bepaaldelijk te kennen te geven.

Het n° 66 noodigt het duitsche verbond uit om den heer *Thorn* op vrije voeten te doen stellen.

Het 65ste protocol, eindelijk, dat van meer gewigt is voor onze zaken, doet, zoo wat deszelfs eigen inhoud als dien van een bijgevoegd stuk betreft, het stellige voornemen der conferentie zien, om tot de uitvoering des traktaats van 15 november te geraken; het laat de mogelijkheid doorstralen om de aan België opgelegde schuld te kapitaliseren, doch ontheft ons van de betaling der achterstalligen dier schuld, te rekenen van 1 januarij 1832; dit zou dus eene schadevergoeding zijn voor België, wegens het door Hollands stijfhoofdigheid veroorzaakte houden der armee op den voet van oorlog.

Zijdelingsche berigten hadden aan 's Konings gouvernement eenige vrees doen opvatten, welke de jongste redevoering des hollandschen ministers van buitenlandsche zaken nog had versterkt; onderstellende dat de voorslagen van Holland bij de conferentie gunstig waren opgenomen, had het een gevoel van verwondering en spijt niet kunnen bedwingen; het haaste zich dus eene nieuwe nota op te stellen, duidelijker en krachtiger nog, dan die, welke aan den generaal *Goblet* was ter hand gesteld; die nota herinnert het goede geloof en de oprechtheid, waarmede België, zoodra het de bepalingen des traktaats van 15 november had aangenomen, zich steeds bereid heeft getoond om de gevolgen daarvan na te komen. Gezegde nota dringt sterker dan immer aan, op de uitvoering des traktaats, waaraan de conferentie zich niet kan onttrekken.

De minister voegt er bij dat de adressen der beide kamers, de eenheid der goede overeenstemming van al de takken der staatsmagt de hoofd-beweegredenen zijn geweest van het protocol n°. 65, de annexen en andere daaraan gevoegde documenten, welke stukken voortaan dienen moeten tot grondslag aan de, ten voordeele van België door de conferentie te nemen besluiten.

Hij kan de vergadering de verzekering geven dat binnen een zeer kort tijdsbestek de ontruiming der citadel van Antwerpen en van het gansche belgische grondgebied zal plaats hebben; dusdanig is het stellige voornemen der conferentie.

De heer *A. Rodenbach* vraagt of niet de minister, daar hij van een zeer kort tijdsbestek spreekt, den dag zou kunnen noemen, welke daartoe is vastgesteld.

De minister antwoordde van gedachte te zijn, dat men, zonder dat hij echter gemagtigd is om iets officieels te verklaren, aangezien niets officieels hem is medegedeeld, dien termijn op den 20 julij zou kunnen stellen.

De heer *Destouvelles* merkt aan dat de minister wel gezegd heeft, dat de conferentie den Koning van Holland sommeert tot het ontruimen der antwerpsche citadel en van ons grondgebied, maar dat hij ons niet kan zeggen of de leden der conferentie onderling het besluit hebben genomen om die sommatie kracht bij te zetten, en de daartoe vereischte maatregelen getroffen hebben.

De heer *de Meulenaere* antwoordt, dat de door hem gedane mededeeling geheel en al als officieus te beschouwen is, dat hij mitsdien geen document in handen heeft, hetwelk hem in staat stelt een kathegorisch antwoord te geven op de hem gedane vraag; dat hij evenwel moet doen opmerken, dat de conferentie blijkbaar zich tegenover België geplaatst acht; dat men van dit tijdstip af aan, geenen twijfel kan voeden nopens hare bereidvaardigheid om het artikel des tractaats uit te voeren, waarbij zij verbonden is de toestemming van Holland te verkrijgen.

De heer *Jullien* herinnert de in dat tijd door den minister gedane beloften van mededeeling der aan den heer *Goblet* door de conferentie toebetrouwde nota.

De heer *de Meulenaere* zegt, geene tegenbedenking te hebben om die mededeeling niet te doen, welke men intusschen ook heden nog als ontijdig kon beschouwen; hij hernieuwt overigens de verzekering, dat die nota de getrouwe uitdrukking behelst der gevoelens van den Koning en der kamers, die eenstemmig zijn in den wensch om het tractaat van 15 november te zien uitvoeren.

De zitting wordt vervolgens publiek verklaard ter bediscussiering van de wet, betrekkelijk de organisatie der reservearmée.

De zitting wordt ten 2 ure publiek geopend. De conceptwet tot het vormen eener reserve armee wordt bediscussieerd.

Nadat eenige leden, zoo voor als tegen de wet het woord hadden gevoerd, werd over den zaamgevatten inhoud derzelve de discussie gesloten.

Daarop overgaande tot het artikelgewijze beraadslagen van het ontwerp, wordt art. 1 tot de ligting van 30,000 man mogtigende, in overweg gebragt en aangenomen.

Op art. 2 wordt door den minister van oorlog een amendement voorgesteld, ten oogmerk hebbende, die ligting van 30,000 man te verdeelen over de 6 klassen van 1826 tot 1832, met meer gelijkheid dan door het opstel der centrale sectie werd gedaan.

Dit amendement op eene merkelijke wijze verscheidene bepalingen der voorgestelde wet wijzigende, vraagt de kamer de verwijzing van hetzelve naar de centrale commissie, om hetzelve met de overige artikelen in verband te brengen.

De zitting wordt ten 4 ure opgeheven om morgen ten 12 ure te worden hervat. Alsdan zal de discussie over de organisatie der regterlijke magt worden voortgezet, zullende overmorgen waarschijnlijk de wet op de reserve-armée wederom worden ten herde gebragt.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 25 *Juny*.

Er hebben alhier ondersheidene gerachten geloopen, dat den *asiatischen braakloop* in de gemeente Oud en Nieuw Gastel en in meer andere plaatsen van deze provincie zoude uitgebroken zijn.

Tot geruststelling der ingezetenen zijn wij geautoriseerd te berigten, dat het daaromtrent bewerkstelligd onderzoek heeft bewezen, dat bij de persoon in de voorsgbrevene gemeente, welke van die ziekte aangetast zoude zijn, geene de minste kenteekenen van de *cholera* zijn bevonden, maar dat hare ziekte, waarvan zij reeds weder bijna volkomen hersteld is, het gevolg van hare onvoorzigtigheid was; als hebbende zij, van een uitstapje terugkomende en verhit zijnde, niet alleen koud water gedronken, maar ook zich van een koud voetbad bediend, hetwelk brekingen en krampijnen ten gevolge had, die men ook van zoo danige onvoorzigtige handelwijze moest verwachten.

Wij kunnen hiervan het stellige verzekering geven, dat de stand der gezondheid in die gemeente en in de omliggende plaatsen zoodanig is, en dat tot hiertoe de geheele provincie gelukkiger wijze, dank zij der goede Voorzienigheid, nog van die vreesselijke kwaal bevrijd is gebleven.

— Uit 's Hage wordt van den 22 gemeld: Aanhoudend worden hier nieuwe protocollen ontvangen, waarop men dezerzijds heeft geantwoord of de antwoorden nog voor het einde dezer maand zullen gegeven worden. Aan het ministerie van buitenlandsche zaken is men dezer dagen zeer druk werkzaam; berigten zijn van hetzelve weder koerirts met depêches afgezonden volgens loopende gerachten tot het gouvernement in de uitnodiging tot spoedige ontruiming der citadel van Antwerpen gecuzins bewilligen.

— Zie hier de zamenstelling van het kamp bij Rijen:

1re Divisie Infanterie.

1ste *Brigade*. Het 1ste bat. jagers; één bat. der 2de afd. Noord Hollandsche schutterij; 2de bat. der 3de afd. idem; 1ste bat. der 1ste afd. Zuidhollandsche schutterij; 1ste en 2de bat. der grenadiers.

2de *Brigade*. Het 2de bat. jagers; één bat. Geldersche schutterij, majoor *van Rechteren*; een bat. Zuid-Hollandsche schutterij, kolonel *Jacob*; het 1ste bat. der 5de afd. Infanterie; 1ste bat. der 3de afd. idem.

— Sommige dagbladen hebben, naar den belgischen *Courrier*, medegedeeld, dat er een alliantie-tractaat zou bestaan, hetwelk den 4 dezer te Berlijn tusschen de kabinetten van Oostenrijk, Rusland, Pruissen en Holland zou gesloten zijn en waarin ook de kleinere duitsche staten zouden deelen; de *Courrier de la Meuse* wederspreekt dit berigt en ontkent stellig het bestaan van een dergelijk tractaat; ook de *Memorial*, een ministerieel belgisch blad, deelt in dit gevoelen; hij beweert echter, dat er een tractaat bestaat tusschen Pruissen en Oostenrijk, te zamen met eenige kleine duitsche staten, waarbij zij elkander waarborgen tegen de aanmatigingen van de volksmagt en die der drukpers, welke dagelijks meer openlijk aan de Rijn oevers blijkbaar wordt; het was een duitsch heilig verbond, om de bondsvergadering in haren moeijelijken toestand te gemoet te komen; eenige fransche papieren echter maken gewag van een offensief en defensief verbond tusschen Frankrijk, Engeland en België, hoofdzakelijk ten doel hebbende om hunne aangenomene grondbeginselen overal te verspreiden, te beschermen en te doen zegevieren, hetwelk bij velen meer geloof verdient.

— Als iets opmerkelijks wordt door het *Journal des Flandres* gemeld, dat de cholera in het oude mannenhuis van Gent uitbrekende, binnen weinige oogenblikken twaalf grijsaards had aangetast, *die te zamen in eene nieuw gebouwde kamer woonden*, welke voor bij uitstek gezond werd gehouden. Binnen drie dagen waren er elf van de twaalf dezer oude lieden gestorven en een genezen. Sedert heeft de ziekte zich echter niet weder in het gasthuis vertoond.

— Aan boord van het schip *Brutus*, hetwelk den 29 mei met 330 landverhuizers van Liverpool naar Quebec in Noord-Amerika, vertrokken was, heeft zich de cholera geopenbaard en heeft men dus geoordeeld naar Liverpool te moeten terug keeren. Toen het aldaar op den 13 dezer weder ten anker kwam, waren op het schip reeds 124 personen door de cholera aangetast geworden, van welke er 83 gestorven, 36 hersteld en de overige nog onder geneeskundige behandeling waren.

In onze vorige nommers hebben wij van tijd tot tijd de hoofdstukken medegedeeld, van de gewone staatsbegrooting, zoo als dezelve voor het jaar 1832 zijn toegestaan; thans ontvangen hebbende die voor het departement van *Binnenlandsche zaken*, durven wij vertrouwen dat het onze lezers ook aangenaam zal wezen daarmede bekend te worden.

Departement van Binnenlandsche zaken.

Kosten van het Departement.

Tractementen en daggelden van den minister.	f 12000	
„ secretaris generaal en 4 raden adviseurs	14000	
Van de verdere ambtenaren en geëmploijeerden.	99600	
Van de kamerbewaarders en boden.	8400	
		f 134000
Reis en verblijfkosten.		8000
Bureau en locaal behoeften:		
Schrijfbehoeften.	6500	
Licht.	1000	
Brandstoffen.	4000	
Onderhoud der localen.	3500	
Aankoop der meubelen.	4000	
Briefporten.	2000	
Druk- en Bindwerk.	8000	
		29000

Kosten der besturen in de Provincien.

Noord-Brabrand:

Tractementen van den gouverneur, gedeputeerde staten, griffier en geëmploieerden.	46600	
Reis- en verblijfkosten.	4300	
Huur van het locaal voor de gouverneur.		
Bureau- en locaal-behoeften, drukloonen, enz.	13000	
Tractementen der district commissarissen.	10699	50
Militie commissarissen en militie raden.	8550	50
Geneeskundige dienst.	1100	
		84430

Dergelyke kosten:

In de provincien Gelderland.		84560
Noord-Holland.		82870
Zuid-Holland.		86770
Zeeland.		64970
Utrecht.		47860
Vriesland.		64710
Overijssel.		59670
Groningen.		56840
Drenthe.		44690

Verschillende uitgaven.

Strandvonderij.	630	
10 jarige staten voor den burgelijken stand.	1600	
Tot aanmoediging van de gewapende magt.	1570	
		3800

Geneeskundige dienst.

Epidemische en besmettelijke ziekten.	750	
Bevordering der koepok-inenting.	5500	
		6250
	f	866430

(*Vervolg hier na.*)

Iets over een ontwerp van scheuring in Duitschland.

De geest van dwaling woelt van alle kanten, en de hatensporigheid der vrijheid brengt zijne vruchten voort. In Frankrijk beproeft men om eene scheuring in de ... te maken, en thans kondigt men ons eene nieuwe duitsche Kerk aan, welke opgerigt wordt; men heeft ons de constitutie of het ontwerp van constitutie van dezelve wel gelieven te doen geworden. En wie heeft dat ontwerp opgesteld? Het zijn, zegt men, *de meest onderscheidene schrijvers* van dat land, *ondersteund door geestelijken van eene erkende verdienste*. Maar wie zijn die schrijvers en die geestelijken? Dit heeft men ons niet willen ontdekken. Het zijn dus daamloozen, die zich eenvoudig met de hervorming der Kerk, het verbeteren van den godsdienst, het ons voorstellen van geloofspunten, en het ons aanwijzen van die, welke men verwerpen moet, belasten. Welk gezag hebben zij tot zulk een werk? en welk orgaan hebben zij gekozen om ons hunne orakels over te brengen? Hunne geloofsbelijdenis is in een onzer dagbladen verschenen. Zij hebben zeer oordeelkundig den *Constitutionnel* gekozen, om ons ten aanzien van hunne leerstellingen en hun ontwerp van Kerk te onderrigten. Hij deelt ons dit stuk, volgens zijne bijzondere correspondentie, mede. Het kwam inderdaad toe aan een blad, hetwelk haakt naar het verwekken van omwentelingen in alle staten, om er ook eene in de Kerk aan te kondigen; en eene godsdienstige hervorming, door eenen

zoo verstandigen mond gepredikt, moet noodzakelijk de toestemming van diegenen verwerven, die gewoon zijn om alles in dezelve te bewonderen. Zie hier *de voornaamste grondslagen* van het ontwerp, zoo als men dezelve in het nommer van den 24 april vindt:

»1° De roomsch-katholijke Kerk wordt, voor Duitschland, vervangen door de duitsche Kerk, welke zich onafhankelijk verklaart van den Souverein, in zijne hoedanigheid als hoofd der roomsch-katholijke hierarchie.

»2°. Ieder Vorst van Duitschland, in zijne hoedanigheid als hoofd van het gouvernement, de beschermer der Kerk van zijne staten zijnde, heeft tevens het regt van voorkoming en beteugeling van alle aanmatiging van dezelve in de staatkundige en burgerlijke regten.

»3°. Die Vorst benoemt tot de waardigheden der Kerk eenen der drie door de kapittels voorgestelde kandidaten.

»4°. Het geheel der duitsche Kerken, ieder onafhankelijk van de anderen, zal het groot synode uitmaken, waarvan de regten die der oude concilien zijn zullen.

»5° De duitsche Kerk, zamengesteld uit de speciale Kerken der onderscheidene Staten van dat land, zal door eenen primaat worden gepresideerd.

»6°. Alle gestichten van openbaar onderwijs, zonder uitzondering, zullen in al derzelver takken bestuurd worden, volgens de wetten en reglementen, door het gouvernement uitgevaardigd, hetwelk ook alleen het toezigt daarover zal uitoefenen.

»7°. Het roomsch-kanonieke regt wordt in de geheele uitgestrektheid der duitsche Kerk, welke zich onmiddelijk met het opstellen van een nieuw wetboek, bestemd om hetzelve te vervangen, zal bezig houden, afgeschaft.

»8°. Het zal aan het algemeen synode geoorloofd zijn om de bepalingen der oude concilien aan eene herziening te onderwerpen en de veranderingen van dezelve, welke het voegzaam zal oordeelen, vast te stellen.

»9°. Het lezen en onderzoeken der heilige boeken worden algemeen aan een ieder veroorloofd.

»10°. De duitsche landtaal zal de latijnsche taal, in alle deelen van den godsdienst der nieuwe duitsche Kerk, vervangen.

»11°. De oude agapen der eerste Kerk, alsmede de communie onder twee gedaanten, worden hersteld.

»12°. Het zal aan de gescheidene echtgenooten vrij staan, om nieuwe huwelijken aan te gaan.

»13°. De ongehuwde staat der priesters wordt afgeschaft.

»14°. De oor-biecht wordt vernietigd.

»15°. De priesters zullen door den staat bezoldigd worden en geene belooning voor de werkzaamheden hunner bediening mogen eischen.

»16°. De feestdagen der heiligen en die, welke het aandenken van een groot belang niet vereeuwigen, de bedevaarten de processien buiten de kerken, de aflaten, de vasten en de onthoudingen worden afgeschaft.

»17°. De duitsche Kerk kent geene ketterij in den zin der roomsche Kerk en wel verre van de verscheidenheid van godsdienstige gevoelens aan eeuwige straffen toe te wijden, kan zij niet anders dan derzelver dwalingen beklagen, en, met de onuitputtelijke goedertierenheid van den goddelijken Herder, die haar tot voorbeeld zal strekken, een verdoold schaap tot zijne kudde trachten terug te brengen.»

Men zal niet zeggen, dat de stellers van dit ontwerp van constitutie beschroomde of geveinsde mannen zijn. Zij verklaren zeer vrijmoedig hunne denkbeelden en hunne bedoelingen. *De katholyke Kerk wordt vervangen*, zeggen zij; er zal dus in Duitschland geene katholijke Kerk meer bestaan, men wil eene scheuring maken. Men wil eene Kerk hebben, gelijk de griecksche Kerk, geheel onafhankelijk van den Paus. Men schrapt dus het artikel van zijne opperhoofdigheid, welke in de huishouding van der katholijken godsdienst zoo veel plaats bekleedt. Men wil liever afhankelijk zijn van de Vorsten dan van den Paus; de Vorsten zijn verdraagzaam, zij verdrukken nooit de Kerk, zij overweldigen hare regten niet, en men heeft daarvan schitterende voorbeelden op de plaatsen zelve, waaraan het nieuw ontwerp van constitue komt. De bisschoppen worden alzoo aan den leiband der Vorsten geleid, die alles, leerstellingen, godsdienstoefening, tucht, onderwijs, keuze der bedienaars, aan hunne grillen onderwerpen. Het is voorzeker zeer consequentkundig het juk van zulke edelmoedige en belangelooze *beschermers* te gemoet te loopen.

De duitsche Kerk zal, in plaats van den Paus, eenen primaat hebben. Wie zal den primaat benoemen? Dit zegt men ons niet. Dit klein artikeltje alleen zou ons hebben doen vermoeden, wie de steller van het ontwerp is. Een ieder weet, dat er in Duitschland een geestelijke is, die zich sedert langen tijd in tegenkanting en verklaarde vijandelijkheid met den Heiligen Stoel gesteld heeft. Zou het dezelfde niet zijn, die voor zijn land eene nieuwe organisatie droomde, van welke hij zich aan het hoofd zou doen plaatsen? De heer *von W..... de Chitel* van Duitschland worden! welk een val voor eenen man van zulk eenen naam!

In het ontwerp wordt gezegd, dat *het van het algemeen synode wel gewenschelijk zijn de bepalingen der oude concilien aan herzien en te veranderen*; dus zal een synode eene der canons van het concilie van *Nicea* omverwerpen, daarna die van het concilie van *Trente*, vernietigen. Dit wil zoo veel zeggen, dat het eenen geheel nieuwen godsdienst zal daarstellen. Er is echter eene kleine zwarigheid, en die is deze: daar het algemeen synode uit *het geheel der duitsche Kerken* moet worden zamengesteld, kan men verzekerd zijn, dat die Kerken zich of nooit zullen vereenigen, of elkander nooit zullen kunnen verstaan. Zij zouden alle zeer verschillende geloofsbelijdenissen maken, gelijk de protestanten er in de eerste tijden der hervorming gemaakt hebben. Zij zouden jaarlijks hare constitutie, hare leerstellingen, hare tucht hare oefeningen en hare godsdienst-ceremonien veranderen. Dit zou de verwarring der talen wezen, juist als ten tijde van den torenbouw van Babel.

Het ontwerp vernietigt de oorbiecht; dit is zoo goed als of men den katholijken godsdienst vernietigde; zonder biecht is er geen katholicismus meer mogelijk. De afschaffing van den ongehuwden staat der priesters, van de feestdagen der heiligen, van de vasten, van de onthoudingen, van de aflaten, enz. doet volkomen in het ontwerp een begrip van den geest van *kettery*, of misschien zelfs van ongodisterij. *De duitsche Kerk, zegt men, kent geene kettery*; indedaad, zij moet verdragen, het geene zij zelve doen zou.

Wij willen hopen, dat die hersenschim van eene duitsche Kerk niet zal verwezenlijkt worden. De Kerk van Duitschland heeft genoeg van die smarten, zonder in haren schoot eene nieuwe scheuring te zien geboren worden, die in den grond niets anders zou zijn dan een vermomd duitsch-roomsch-katholijk in dat land nieuwe redenen van onlusten en verwarringen zoude voortbrengen. (*Ami de la Religion.*)

LETTERKUNDIGE AANKONDIGING.

160. *** Bij den Boekhandelaar *J A Cs. JONAS BURGMEYER* te Amsterdam, wordt heden uitgegeven DE LEER DER KATHOLIJKE KERK BETREKKELIJK DE GESCHILPUNTEN, door J. B. Bossuet; uit het Fransch vertaald door A. Boogaerts, R. K. Pastoor aldaar; is mede verkrijgbaar bij de Gebr. *Langenhuysen*, te 's Bosch.

161. *** Bij de *Gebroeders LANGENHUYSEN*, te *Hertogenbosch* is te bekomen:

DEN VIERDEN DRUK VAN GIDSEN TOT HERKENING VAN AANSTEEKENDE ZIEKTEN. Prijs 3 cents, met gelallen tot mindere prijzen.

HERDERLIJKEN BRIEF, uitgevaardigd door de Hoogwaardige Heeren H. den Dubbelden, Administrator-Apost. van het voormalige Bisdom van *'s Bosch*, G. Hermans, Vic.-Gen. Apost. der Noord-Nederlandsche Districten van het voormalige bisdom van *Ruremonde* en A. Borret, Vic.-Gen. over de districten van *Ravenstein* en *Megen*, waarbij openbare gebeden tot afweering van de ons bedreigende *cholera morbus* worden voorgeschreven. Pr. 10 cents.

Is ter Perse en zal in het laatst dezer week verkrijgbaar zijn:

De LITANIE van ALLE HEILIGEN met de Versen en Gebeden in het latijn en hollandsch, zoo dezelve door den Hoogeerwaardigen Heer H. den Dubbelden, Administr.-Apost. van het voormalig bisdom van *'s Bosch* zijn voorgeschreven om op alle Zon- en Feestdagen onder het lof tot afweering van de cholera morbus gezongen te worden.

BEURSPRIJS DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, *den* 23 *Juny*.

					gebl.
Nederl.	Werkel. Schuld. . . .	à 2½ pCt.	41 ⅞	à 41 ¾	41 ⅞
——	Uitgestelde schuld		13/16	à 7/16	
——	Renversalen			à	
——	Kansbiljetten		15 ⅞	à 15 ¾	15 ⅝
——	Recepis., geldl. 1830, à 4 pCt.		87 ¼	à 88 ⅛	88 ¼
——	Schatk. bilj. groote .	6 »	99	à 99 ⅛	99
——	Dito kleine à f. 100	6 »		à	
——	Dito, dito à » 30	6 »		à	
——	Vrijwillige Geldleening.	6 »	93 ¾	à 95	94 ¼
——	Amortisatie-Syndikaat.	4½ »	69 ¾	à 70	69 ¼
——	Dito, dito	3½ »		à	
——	Handel-Maatschappij .	4½ »		à	
Frankrijk.	Ins. op het gr. boek	3 »	67 ½	à 68	68 ½
——	Certifikaten van dito .	5 »		à	
Rusland	Bij *Hope* en C. . . .	5 »	92 ¾	à 93 ⅝	93
——	Bij dezelfde 1828 en 29	» »	93 ½	à 94	
Spanje.	Cert. van insch. gr. boek	» »	7	à 7 ¼	7 1/16
——	dezelfde te Amsterdam	» »	48 ¼	à 49	48 ¾
Engeland	geconsolideerde . .	3 »	85	à 85 ½	
Napels	Certificaten.		74 ½	à 74 ¾	74 ½

's Hertogenbosch, bij de GEBROEDERS LANGENHUYSEN, drukkers en uitgevers.